

Quadern de
campanya

Oriol Bartomeus

Canvi de model
consolidat

L'u de novembre ens ha deixat una dada interessant que va més enllà de la convocatòria actual. Per primer cop en unes eleccions catalanes els dos partits més votats no sumen el 60% del vot vàlid. El 1999 van obtenir el 76%, mentre que fa tres anys va ser el 62%. Sembla clar, doncs, que l'electorat català és cada cop més dispers en les seves preferències polítiques, de manera que el pes dels partits més votats respecte de la resta s'equilibra. Un exemple d'això és l'estabilitat d'ERC, que, malgrat el descens de 130.000 vots, ha sorprès fins i tot els seus propis dirigents.

La clau d'interpretació del fenomen no és tant el manteniment del vot d'ERC, que ja podia intuir-se en les *tripes* d'alguns sondeigs, sinó la incapacitat de CiU d'atraure aquest segment de vot, i encara més si es té en compte que el conformen antics votants de la federació nacionalista. La sorpresa no és tant que ERC perdi el suport d'una part del vot arrabassat a CiU el 2003, sinó la feblesa dels nacionalistes en un territori que abans senyorejaven sense rival. Alguns creien que aquestes eleccions suposarien un *flash-back* i ens retornarien a la situació anterior a 1999, quan CiU dominava gairebé en solitari

Marina Llansana, Joan Puigcercós i Xavier Vendrell valorant els resultats electorals ■ MIQUEL ANGLARILL

l'espai nacionalista moderat i era capaç de penetrar amb comoditat en el centre esquerra.

Les eleccions de dimecres han tornat a posar de manifest que el model català de comportament electoral ha canviat i no sembla tenir cap intenció de tornar enrere. L'antic model dels anys vuitanta i noranta va començar a transformar-se el 1995, amb la consolidació, per part del PP, d'un espai de predomini en la dreta espanyolista, des del qual avançava sobre el territori més dretà de CiU en les eleccions generals. Posteriorment, les convocatòries electorals dels anys 1999 i 2003 van consolidar el model, amb l'eclosió del vot a ERC en el sector nacionalista de l'electorat, cosa que va convertir el sistema bipartidista imperfecte imperant des de 1984 en un model més obert i plural, que ha anat definint-se i consolidant-se en cada nova convocatòria.

L'u de novembre ens ha tornat a ensenyar que poques vegades en política la història es repeteix, malgrat que sectors socials molt influents ho vulguin. Els resultats electorals no han suposat un retorn als vells temps del predomini convergent, quan tot era segur, estable i previsible, i val més que ens acostumem a les noves normes, perquè, ens agradi o no, han vingut per quedar-se.

L'electorat català cada cop és més dispers en les seves preferències polítiques

José Luis Rodríguez Zapatero durant el contacte que va mantenir amb la premsa ■ MANUEL H. DE LEON / EFE

Zapatero evita pronunciar-se
sobre pactes i deixa a Montilla
les mans lliures per negociar

■ Frena un debat dins el PSOE entre detractors i partidaris del tripartit ■ L'entorn del president alerta que el PSC no pot reeditar l'acord amb ERC a qualsevol preu

Montse Oliva
MADRID

El president espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, va procurar defugir ahir la imatge d'intervencionisme dins la política catalana que se li ha atribuït des que es va estrenar el tripartit i davant les complicades negociacions de l'Estatut.

Amb els resultats a la mà, el cap de l'executiu va evitar mostrar les seves preferències sobre futures aliances i va remarcar que correspon a José Montilla decidir el paper que jugarà el PSC en el ball de negociacions, mentre que al PSOE li toca "respectar-ho".

Aquesta és la posició oficial. O si més no és el que va

pretendre transmetre Zapatero sobretot als membres de la seva executiva després que més d'un dirigent ja hagi mostrat en privat les seves preferències per deixar que Artur Mas governi en solitari amb suports puntuals del PSC.

De moment, i davant un Montilla que sembla més disposat a reeditar el tripartit que a acceptar les suggerències del PSOE, el president espanyol ha optat per aturar que aflorin els veritables desitjos de la direcció estatal i per deixar que el líder del PSC explori les seves possibilitats de tenir paper en un nou govern. Fins i tot sectors com el guerrisme eren partidaris ahir d'intentar-ho.

Amb l'avís, però, que ha de ser conscient dels riscos de reproduir un tripartit davant la situació de feblesa en la qual ha quedat el PSC respecte dels altres socis. El missatge del PSOE és clar: caldrà avaluar les exigències d'ERC i ICV, perquè alerten que no admetran que Montilla negociï la presidència a qualsevol preu.

Vigilància

De fet, Zapatero ha designat el president andalús, Manuel Chaves, i el ministre d'Interior, Alfredo Pérez Rubalcaba –membres de l'executiva del PSOE–, perquè serveixin d'enllaç entre el partit estatal i el català.

En una improvisada roda de premsa per avaluar

l'aprovació de l'Estatut d'Andalusia, Zapatero va admetre haver analitzat amb Montilla els resultats, si bé ahir el líder català no va participar a l'executiva del PSOE. I, en canvi, va negar haver parlat amb Mas, a qui va aprofitar per felicitar públicament.

Ahir a Zapatero i a la seva executiva els tocava desmarcar-se de CiU i posar en evidència que si bé han millorat resultats, tampoc no han tingut l'èxit que esperaven. Tot i lamentar que el PSC hagi perdut pes, el president va destacar que no hi ha hagut precisament cap majoria "hegemònica", i això obligarà els partits a dialogar basant-se en "objectius i programes". ■

Per una 'sociovergència' descafeïnada

Les claus
MONTSE OLIVA

■ La sociovergència que desitjaria una part de la direcció del PSOE hauria de tenir tres elements clau: no

entrar al govern d'Artur Mas, pactar només tres o quatre lleis a l'any –bàsicament la de pressupostos– i procurar treure pit en qüestions de polítiques socials. La resta de l'any, a dissimular tant com es pugui que el PSC ha optat per atorgar la presidència a CiU com a mal menor davant un hipotètic pacte, ja sigui de Montilla o bé de Mas, amb ERC. A canvi, Zapatero es garantiria el suport de CiU als pressupostos de l'Estat per al 2006 i el 2007, així com

José Blanco va avaluar ahir el resultat de les catalanes ■ EFE

bona part de les lleis que s'estan tramitant ara al Congrés. Un bon exemple serien les de la dependència o de la memòria històrica.

Esperant les generals

■ Els partidaris d'aquesta sociovergència descafeïnada consideren que si bé suposarà un sacrifici per a l'aspiració de Montilla de presidir un tripartit, tampoc no garantirà a Mas una legislatura del tot tranquil·la. Sobretot perquè, després de les eleccions generals previstes per al 2008 i en el supòsit que Zapatero aconseguís augmentar la seva majoria parlamentària, llavors serà el moment que el PSC podrà dedicar-se a recuperar la tasca d'oposició.